

Netcongestie

23/04//2026

In Vlaanderen willen we versnellen met de energietransitie

- ▶ Het klimaat is in een sneltempo aan het veranderen: het is belangrijk dat we de 2°C opwarming in het vizier houden
- ▶ De energietransitie brengt strategische autonomie, voorspelbare energieprijzen & de economie van de toekomst
- ▶ Elektrificatie is voor veel toepassingen de meest efficiënte manier om te verduurzamen
- ▶ Om de energietransitie te faciliteren is een robuust elektriciteitsnetwerk nodig



De netbeheerders voorzien miljardeninvesteringen in het elektriciteitsnetwerk



**Federaal
Ontwikkelingsplan**
van het transmissienet
2024-2034

Maar desondanks moeten in Vlaanderen steeds meer projecten wachten op een aansluiting

Vlaams elektriciteitsnet slibt dicht, al meer dan 100 bedrijven wachten om aan te kunnen sluiten

Stroomnet kan niet meer volgen: minder dan helft bedrijven krijgt nieuwe aansluiting zoals gevraagd

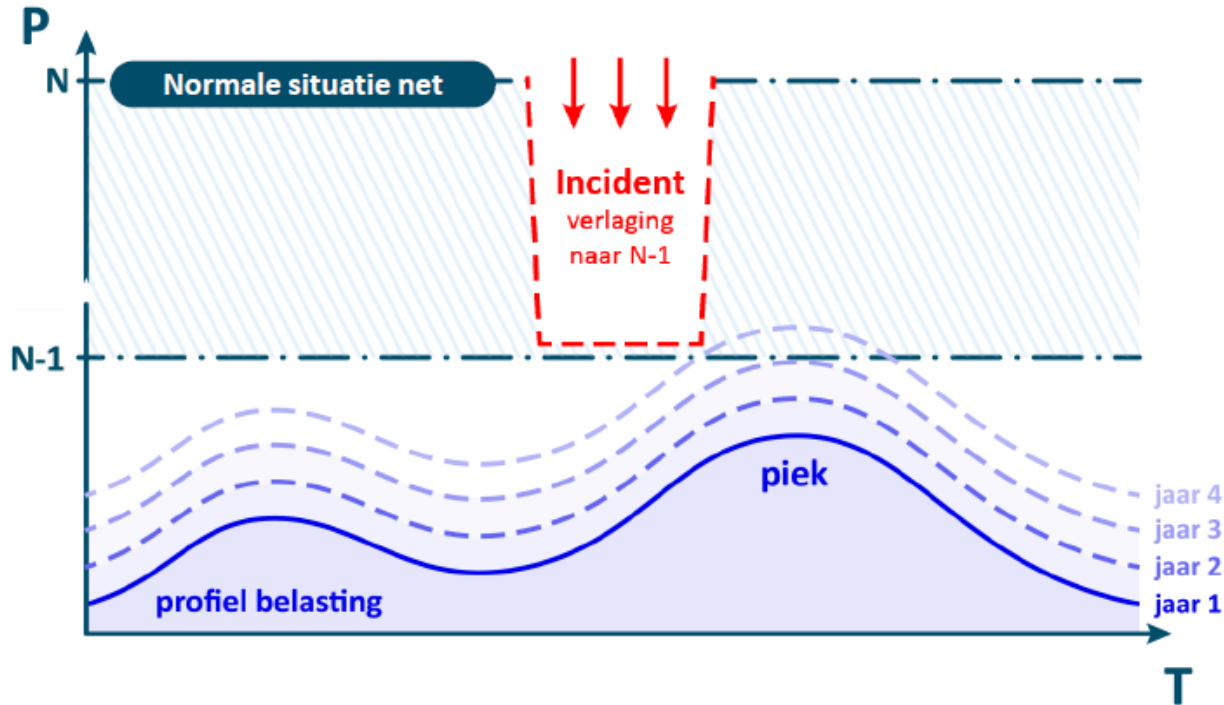
+ Ruim 180 bedrijven wachten nog op aansluiting door verzadigd elektriciteitsnet: “Er zit maar één ding op: dieselgeneratoren inzetten”

Ruim 180 bedrijven in Vlaanderen krijgen geen elektriciteitsaansluiting door overvol stroomnet

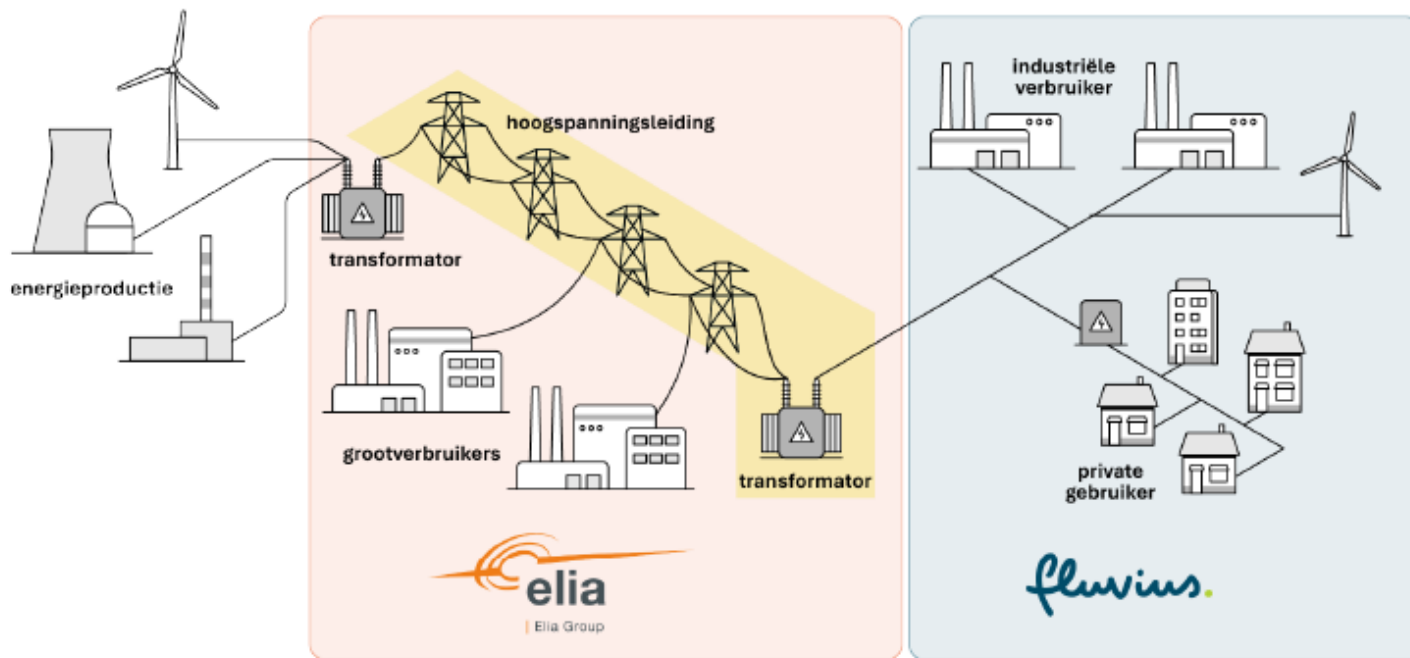
VTM NIEUWS

Meer dan 100 bedrijven in Vlaanderen krijgen geen elektriciteitsaansluiting door overvol stroomnet

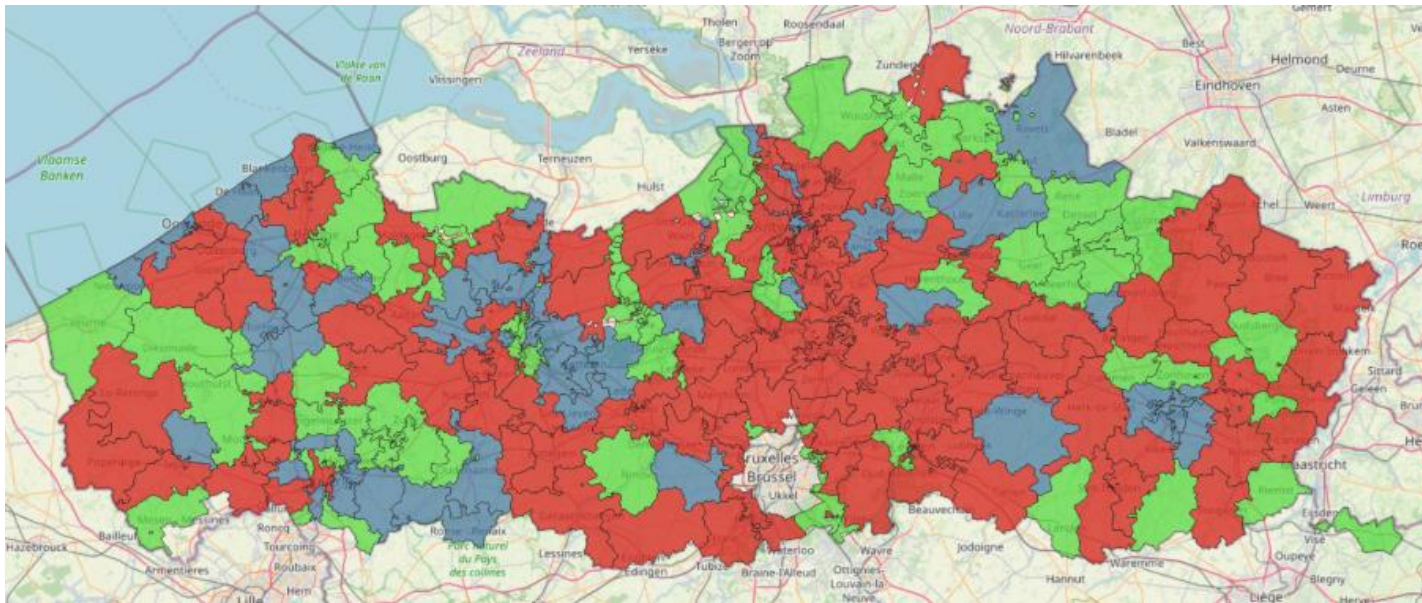
Netcongestie = de vraag naar netcapaciteit is groter dan de netcapaciteit die op dat moment beschikbaar is



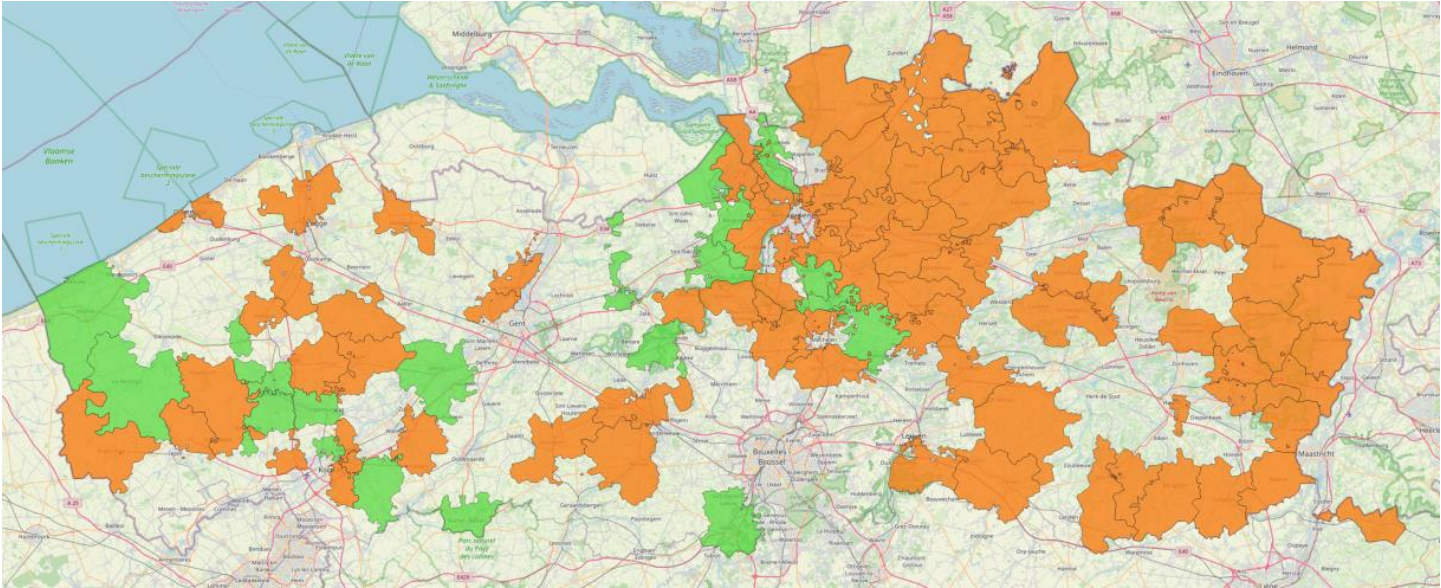
Netcongestie kan zich voordoen op verschillende punten in het elektriciteitsnet



Er is congestie op de koppelpunten



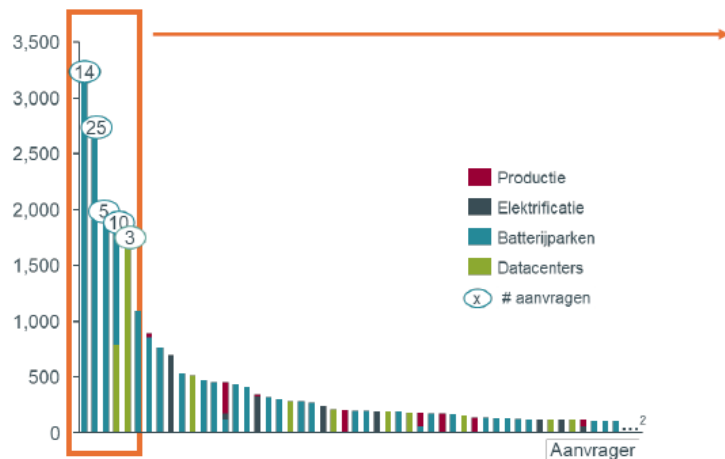
Daarbovenop is er ook congestie op het hogerliggende transmissienet



Dit komt o.a. door de grote hoeveelheden capaciteit die wordt aangevraagd op het transmissienet

4) Verdere acties: Prioriteitscriteria van beleid om te evolueren van 'first-come first-served' naar een 'actief queue management'

Cumulatieve capaciteit gevraagd in oriëntatiestudies per verzoeker, tussen januari 2024 en augustus 2025 (MW)¹



1. Vermogensfactor voor translatie van MVA naar MW werd aangenomen 0,95

2. Cumulatieve aanvragers <100 MW niet getoond
wat typisch is voor netaansluitingen. Bron: Elia Transmission België

- Elke staaf is één bedrijf
- De top 5 aanvragers in de wachtrij zijn batterij- en datacenterontwikkelaars,
- ...die dus ook meerdere aanvragen indienen,
- ...met elk gemiddeld 10x meer aangevraagd vermogen dan anderen!

- Nood aan **maturiteitscriteria** voor een 'pro-actief queue management'.
- Weg van 'first-come first-served' naar
- ...een 'use-it-or-lose-it' principe
- ...en een 'first-ready first-served' logica !
- EU Commissie – Grid Package

Om de wachtrij aan te pakken zijn verschillende maatregelen nodig

Deze werden beschreven in de conceptnota 'Beheer netcongestie' van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2025.

De verschillende stakeholders (overheden, regulatoren & netbeheerders) moeten inzetten op:

- Versneld investeren op cruciale punten: hogerliggend net en koppelpunten
- Flexibele aansluitingen
- Wachtrijbeheer
- Gecontracteerde maar onbenutte capaciteit vrijspelen
- Swimming lanes i.p.v. 'first come, first served'
- Prioriteringskader bij netcongestie
- Industrieel en omgevingsbeleid

Via flexibele aansluitingen kunnen projecten worden aangesloten in zones met (dreigende) netcongestie

- ▶ **Op 10 december 2025 is het decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, goedgekeurd in het Vlaams Parlement**
- ▶ **Dit wordt momenteel door de VNR uitgewerkt in een Technisch Reglement Distributie van Elektriciteit (TRDE) en het Technisch Reglement Plaatselijk Vervoersnet (TRPV)**
- ▶ **Er is een tussentijdse oplossing om bedrijven flexibel aan te sluiten met het product “Fall Back Flex” dat is goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator**

Via wachtrijbeheer kunnen immature projecten worden geweerd

- ▶ Op die manier wordt de wachtrij niet kunstmatig lang en kunnen mature projecten sneller een aansluiting krijgen
- ▶ Maturiteitscriteria voor het aanvragen van capaciteit: bewijs van vergunning, grondrechten, bankgaranties (CREG, VNR)
- ▶ First ready, first served: projecten kunnen alleen hun plaats in de aansluitingswachtrij behouden als ze aantoonbaar vorderen en tijdig “mijlpalen” behalen (CREG, VNR)
- ▶ Daarnaast zou volgens het “use it or lose it”-principe ook reeds gecontracteerde maar ongebruikte capaciteit kunnen worden vrijgemaakt (CREG, VNR)



Via 'swimming lanes' en een prioriteringskader kan capaciteit worden gevrijwaard voor maatschappelijk waardevolle projecten

- ▶ **Om te voorkomen dat één type project (té) veel capaciteit opslorpt kunnen categorieën worden ingevoerd om binnenkomende aanvragen te behandelen en/of om aansluitcapaciteit op te delen per projecttype**
- ▶ **Elia past vandaag een vorm van 'swimming lanes' toe**
- ▶ **Daarnaast kan een prioriteringskader bij netcongestie netbeheerders een leidraad bieden om schaarse netcapaciteit toe te wijzen**

Via een industrieel en ruimtelijk beleid kunnen netbeheerders het net sneller en beter uitbouwen

- ▶ **Gerichte beleidskeuzes maken over welke economische activiteit we waar willen ontwikkelen**
- ▶ **Versnelde vergunningsverlening voor netversterkingen**
- ▶ **Gerichte inzet van het (bestaand) overheidsinstrumentarium**
 - Sensibiliseren van bedrijven m.b.t. de flexibilitateitsuitdagingen op het stroomnet
 - Actief connecteren van bedrijven en netbeheerders
 - Steuninstrumenten van VLAIO inzetten om het stroomgebruik te flexibiliseren
- ▶ **Industriepolitiek inzake strategische infrastructuur (bv. transformatorstations)**



Bedankt!

Contact: arnout.pieters@vlaanderen.be